

Jeg synes faktisk, at udenrigsministeren her har handlet sådan, at vi hele vejen i Det Radikale Venstre er stolte af ham, og det er faktisk ikke så dårligt endda.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu synes jeg alligevel, at det her går for vidt. Det er dog en ejendommelig opfattelse af folkestyret, som venstrefløjen nu giver udtryk for.

Jeg har også i sommer udtrykt kritik, juridisk kritik af nogle af de ting, der kom frem fra Udenrigsministeriet i pressemeddelelsen bl.a., men hvad er det for noget at begynde at drage Ombudsmanden ind i det nu? Enhver regering er da i sin gode ret til at sige: Der er rejst juridisk tvivl, vi har et politisk ønske, og det støtter så V og K, der er et stort flertal bag det. Det har da ikke noget at gøre med, om Ombudsmanden har tabt eller vundet. Det er et Folketings forpligtelse til at lovgive, og det er Ombudsmanden, der udtrykker den juridiske tvivl, som han finder det rigtigt, og så præciserer vi det her i Folketinget.

Hvad er det for noget at begynde at snakke om, hvem der har vundet, og hvem der har tabt? Det er da en skam for folkestyret. Har fru Margrete Auken ikke forstået, hvordan det hele hænger sammen?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at nu er der jo mulighed for at tabe og vinde også her, og jeg kan da godt se, at jeg kommer til at tabe i denne sag. Men når jeg mener, at det gør jeg så altså desværre sammen med Ombudsmanden og sammen med offentlighedsprincippet, så er det, fordi udenrigsministeren fastholder, ikke at det er praksis, der fastholdes, det kan vi jo ikke bestride, men at det er retstilstanden, der fastholdes. Det gør altså en forskel.

Hvis man havde sagt: Vi fastlægger nu en regel, som gør, at det, vi altid har gjort, nu også har retlig opbakning, at der er sikkerhed for det, så så sagen ikke anderledes ud fra en offentlighedssynsvinkel, men så så den anderledes ud fra den diskussion, der har været med Ombudsmanden.

Men det er ikke det, udenrigsministeren siger. Udenrigsministeren siger, at det ikke ændrer noget ved retstilstanden, og det er jo derfor, at det ikke kan nytte noget, at man lader, som om det bare er en praktisk ændring. Det er en retlig

tvist, der har været her, og der er vi nødt til som lovgivere at følge lidt med i, hvad det går ud på, selv om vi synes, det er ubekvemt for den stakels udenrigsminister, som jeg også kan have ondt af indimellem, men altså ikke lige nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om offentlighed omkring lobbyvirksomhed i EU.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 10/10 96).

Sammen med denne sag foretoges:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om, at regeringen skal foreslå brugen af hemmelige protokoller i EU standset.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 10/10 96).

6) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 32:

Forslag til folketingsbeslutning om sanering af Europa-Kommissionens komiteer og udvalg.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 22/10 96).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Danmark går generelt ind for større åbenhed i EU, også i arbejdet i EU's institutioner. Det giver sig udslag i vores løbende arbejde i EU, og det giver sig på regeringskonferencen udslag i de danske forslag om øget åbenhed.

Regeringen har med tilfredshed noteret sig, at Kommissionen for nylig har besluttet at gennemføre større åbenhed i forbindelse med afholdelse af komitémøder. Den større åbenhed vil omfatte offentliggørelse af modernes dagsorden, dernæst oversendelse til Europa-Parlamentet af resultatet af afstemningerne på komitémøderne, og endelig vil Kommissionen være meget opmærksom på, at medlemmerne af komiteerne ikke deltager i behandlingen af sager, hvor deres interesser på andre områder kan kollidere med varetagelsen af forpligtelser i komitémøderne.

Regeringen vil for sit vedkommende se positivt på yderligere skridt fra Kommissionens side i retning af åbenhed i forbindelse med komitémøder og generelt vedrørende lobbyvirksomhed over for Kommissionens lovforberedende arbejde. Det kunne eksempelvis tage form af lister over møder, der har fundet sted med lobbyister, som påpeget af forslagsstillerne; der er også andre muligheder for øget åbenhed.

Det ligger dog i sagens natur, at dette er et område, som Kommissionen selv må fastlægge reglerne for. Regeringen kan ikke og det danske Folketing kan ikke beslutte disse regler, og derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Det var mine kommentarer til beslutningsforslag nr. B 20.

Om beslutningsforslag nr. B 21, der vedrører brugen af hemmelige protokoller, som foreslås standset, vil jeg sige, at regeringen jo vedvarende arbejder for at sikre større åbenhed i EU. Regeringen har den 6. september i år fremlagt et forslag på regeringskonferencen vedrørende åbenhed. Som noget helt centralt i det danske forslag lægges der op til, at der skal ske indskrivelse af et generelt princip om åbenhed i Traktaten. Vi foreslår ligeledes fra dansk side stadfæstelse af en bestemmelse, der sikrer aktindsigt i de dokumenter, som EU's institutioner og organer har i deres besiddelse.

Vores bestræbelser for at sikre øget åbenhed i EU er også kommet til udtryk ved, at det på dansk foranledning den 2. oktober sidste år lyk-

kedes at få vedtaget en såkaldt adfærdskodeks om offentliggørelse af mødeprotokoller og erklæringer til disse, vel at mærke når Rådet optræder som lovgiver.

Jeg har flere gange indgående redegjort for både indholdet af og anvendelsen af adfærdskodeksen, så jeg skal ikke komme nærmere ind på det nu. Jeg skal blot henholde mig til, som vi også tidligere har sagt det, at det er regeringens opfattelse, at adfærdskodeksen har haft en overordentlig positiv virkning i retning af at sikre større åbenhed.

Mellem 2. oktober sidste år, som var tidspunktet for vedtagelsen af kodeks, og 30. september i år, altså næsten præcis 1 år, har Rådet vedtaget 208 retsakter endeligt og i forbindelse hermed optaget i alt 385 erklæringer i mødeprotokollen. Af disse er de 385, altså alle minus 2, gjort offentligt tilgængelige; samtlige erklæringer – samtlige erklæringer – er tilsendt Folketingets Europaudvalg. Herudover er regeringen begyndt at fremsende de dele af mødeprotokollerne fra Rådets samling, som ikke er omfattet af tavshedspligten og derfor er offentligt tilgængelige.

Regeringen arbejder til stadighed på at få begrænset brugen af hemmelige erklæringer til Rådets mødeprotokol, når Rådet optræder som lovgivende myndighed. Adfærdskodeksen var det første skridt, vi vil gerne videre.

Regeringen har skønnet, at det ikke ville være hensigtsmæssigt at gøre dette spørgsmål til et spørgsmål på regeringskonferencen; her koncentrerede vi vores indsats om i første omgang at få sikret medlemslandenes tilslutning til det danske forslag om åbenhed. Det er her, vi har chance for at komme igennem; forhåbentlig vil det lykkes.

Der er samtidig fremsat et beslutningsforslag om sanering af Europa-Kommissionens komiteer og udvalg. Regeringen har på regeringskonferencen indtil videre fremlagt seks forslag. De danske forslag vedrører beskæftigelse, miljø og åbenhed samt svig, nationale parlamenter og forbrugerbeskyttelse. Regeringen påregner ikke på nuværende tidspunkt at fremsætte yderligere danske forslag på regeringskonferencen, men det vil selvfølgelig afhænge af den konkrete udvikling i forhandlingerne.

Regeringen går ind for en forenkling af EU-samarbejdet. I den sammenhæng er vi rede til at overveje en nedbringelse af det nuværende antal beslutningsprocedurer imellem EU's institutioner; der er 20 i øjeblikket. Vi er ligeledes

rede til at overveje en reduktion af antallet af komitéprocedurer, men det er dog for vidtgående at stoppe for oprettelsen af nye komiteer.

Vi går ind for, at der generelt sikres større åbenhed i EU-samarbejdet. Det gælder navnlig i forhold til Rådets arbejde, men også i forbindelse med fremsættelse og vedtagelse af andre lovgivningsmæssige tiltag i øvrigt. Regeringen har skønnet, det ikke er hensigtsmæssigt at forfølge dette spørgsmål på regeringskonferencen. Her koncentrerer vi vores indsats om i første række at få sikret medlemslandenes tilslutning til det danske forslag om åbenhed.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Kun en kort bemærkning lige på dette tidspunkt, fordi jeg synes, at vi, mens vi alle sammen husker tallene, lige skal have på det rene, hvor mange hemmelige protokoller der rent faktisk er i systemet. Ministeren sagde, at der var to. Nu fik jeg ikke fat i, hvilken opgørelsesperiode der var tale om, men jeg står med et svar her, som jeg lige har fået af ministeren, hvoraf det fremgår, at der i forbindelse med denne anti-Helms-Burton-forordning, som blev vedtaget for nylig, var fem hemmelige erklæringer. Det er jo dog mere end det, ministeren umiddelbart gav udtryk for. Men det fremgår altså her, at der var fem hemmelige erklæringer til den forordning, som er vedtaget for ganske nylig.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Opgørelsesperioden, jeg omtalte, var fra 2. oktober sidste år til 30. september i år. Og det er klart, at vi under udvalgsarbejdet selvfølgelig kan få belyst, hvad der siden måtte være sket efter denne skæringsdato. Vi vil da selvfølgelig gøre, hvad vi kan, for at belyse det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne sige tak til udenrigsministeren for at være så åbenhjertig omkring disse forhold.

Men dér, hvor problemet var den 18. januar, da vi i sidste folketingssamling diskuterede det her og på daværende tidspunkt fik oplyst, at der slet ikke i perioden fra oktober sidste år til januar i år var afgivet hemmelige protokoller, var, at ministeren ikke tog protokoller med, der var afgivet i henhold til internationale aftaler, altså hvor EU laver lovgivning med baggrund i en international aftale.

Derfor vil jeg gerne spørge udenrigsministeren, når nu udenrigsministeren selv ønsker at få de her ting på plads allerede her ved debattens indledning, om det, som vi her har fået oplyst, også omfatter hemmelige protokoller afgivet på baggrund af internationale aftaler.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Svaret er nej. Det gør de ikke, fordi adfærdskodeksen ikke omfatter internationale aftaler. Vi har jo ved flere lejligheder drøftet, at der kan være tale om erklæringer, der ligger uden for adfærdskodeksens anvendelsesområde, og det vil netop typisk være gældende for behandling af spørgsmål, der vedrører fremmede magter. Det vil typisk, også uden at jeg har det præsent, derfor være gældende for erklæringer afgivet i forbindelse med Helms-Burton, at der her vil være tale om erklæringer, som ikke vedrører egentlig lovgivning, men som vedrører fremmede magter.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har vi jo så at gøre med retsakter fra EU, som har baggrund i internationale aftaler, og får nu meget åbenhjertigt oplyst af udenrigsministeren, at de ikke er omfattet af adfærdskodeksen, hvorfor de ikke offentliggøres.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren for at have det endeligt på plads: Har udenrigsministeren en opgørelse over, hvor mange hemmelige protokoller vi taler om i forbindelse med de internationale aftaler? For os er det jo under alle omstændigheder protokoller, der ligger, og som bliver brugt til at fortolke aftaler, som forpligter EU på den ene eller den anden måde. Derfor er det jo interessant for os i hvert fald at vide, hvor mange af den slags hemmelige protokoller der forefindes i EU-systemet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at den forordning, der blev vedtaget vedrørende Helms-Burton-loven, er et ganske almindeligt stykke lovgivning endda med umiddelbar retskraft i de enkelte lande, eftersom det er en forordning, og at den ikke er vedtaget for at opfylde internationale forpligtelser i forbindelse med en international aftale. Den er vedtaget, fordi man ønsker at have en bestemt reaktion på noget, som USA har gjort, men man kan da ikke påberåbe sig, at den er vedtaget som følge af, at

man skulle gennemføre en international aftale; tværtimod vil jeg da sige.

Argumentet for at undtage den fra offentlighed er efter min opfattelse dybt forvrøvet, og med hele fem hemmelige protokoller til en ganske almindelig lov, må man altså sige, at problemet med de hemmelige protokoller er ud over det mere fundamentale problem, som hr. Kristian Thulesen Dahl gjorde opmærksom på. Med den udbredte anvendelse af hemmelige protokoller uden for adfærdskodeksen, er problemet med de hemmelige protokoller altså fundamentalt uløst, sådan som situationen står i dag.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Som jeg sagde tidligere, har jeg ikke en opgørelse, der rækker helt frem til dato. Den opgørelse over råds erklæringer, jeg fremlagde, var den, der strakte sig fra 2. oktober sidste år frem til 30. september i år, altså noget nær helt præcist 1 år.

I denne periode har der været tale om to erklæringer til protokoller, der ikke er blevet offentliggjort, begge med henvisning til, at det drejer sig om internationale aftaler; altså på 1 år to, som ikke er offentliggjort.

Jeg bør nok gentage, at selvfølgelig vil vi da forsøge at betjene udvalgsarbejdet efterpå med de oplysninger, som man måtte ønske.

Ove Fich (S):

For så vidt angår forslag til folketingsbeslutning om offentlighed om lobbyvirksomhed i EU vil jeg gerne sige, at Socialdemokratiet er klar tilhænger af åbenhed. Vi synes kun, det er naturligt, at man har maksimalt indseende i alt, og derfor er vi naturligvis også bekymret, hvis der er overdreven lobbyisme.

Men lad os nu ikke glemme, at lobbyisme også er et kendt begreb i Danmark. Interesseorganisationer, bevægelser og mange andre lobbyer, ja, sågar også i Europaudvalget får vi ganske mange henvendelser. Men når det går over gevind, er det klart, at man må gøre noget ved det, og derfor er vi også glade for at konstatere, at i det regeringsudspil fra 12. december 1995, som mange partier her i Folketinget stod bag, står det klart, at Kommissionen bør overgå til at lave formelle høringer om alle sine udkast til forslag og offentliggøre hørings svarene. Det vil være et ganske stærkt angreb mod lobbyismen.

Vi tror, det er langt mere konstruktivt end det, som er foreslået i dette beslutningsforslag; at man skal lave lister over lobbyisternes navne. Derfor et nej til beslutningsforslaget.

For så vidt angår forslaget om at standse brugen af hemmelige protokoller i EU, vil jeg sige, at vi har stor sympati for at stoppe denne uskik, og vi er glade for at konstatere, at brugen af de hemmelige protokoller næsten er ophørt. Udenrigsministeren nævnte, at der inden for 1 år havde været 385 protokoller, og at de 383 var offentliggjort.

Vi synes, man skal arbejde videre i det samme spor, og at det bedst og mest konstruktivt kan ske i relation til det forslag om åbenhed, som den danske regering har fremsat. Det er helt afgørende, at i den debat om disse forslag indgår der også en begrænsning i antallet af hemmelige protokoller. Derfor et nej til forslaget fra Enhedslisten.

Endelig for så vidt angår spørgsmålet om Europa-Kommissionens komiteer og udvalg vil jeg gerne sige, at Socialdemokratiet altid har været skeptisk over for Kommissionens ret til at vedtage retsakter, men vi anerkender naturligvis, at der er tekniske retsakter, hvor det er fornuftigt, at Kommissionen kan træffe beslutninger og herunder også gøre brug af komiteer bl.a. til forvaltningsformål. Det afgørende for os er, at der er politisk indseende med, hvad de foretager sig. Derfor er vi glade for, at Europa-Parlamentet nu har fået større indsigt i komiteernes arbejde, og vi synes også, det er væsentligt, at Folketingets Europaudvalg nu behandler og giver mandat til væsentlige komitébeslutninger af større rækkevidde.

Der er et stykke vej endnu, men det, der foreslås i beslutningsforslaget om at nedlægge, afvikle og stoppe komiteer, tror vi ikke meget på. Vi synes i stedet, man skal satse på at udbygge den politiske kontrol.

Derfor nej til beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Ove Fich har mange gode og ædle hensigter, men ikke ret mange konkrete bud på, hvordan vi fra dansk side skal gøre noget ved det. Men han henviser dog til, at regeringen på regeringskonferencen med sit forslag om åbenhed skulle have gjort noget ved de hemmelige protokoller.

Hvad mener hr. Ove Fich med det? Mener hr. Ove Fich, at der i det forslag, regeringen har fremsat om åbenhed på regeringskonferencen, ligger en begrænsning af brugen af hemmelige protokoller? Jeg havde i hvert fald ikke hørt før, at det skulle være tilfældet, men det ville da overraske mig positivt, hvis det var en del af

regeringens forslag, men det er det altså bare ikke.

Hvis hr. Ove Fich må give mig ret i det, vil jeg godt spørge hr. Ove Fich: Hvad har Socialdemokratiet tænkt sig at gøre i stedet for at begrænse anvendelsen af hemmelige protokoller? Vi har nu set, at der er hemmelige protokoller i forbindelse med den forordning, jeg nævnte før. Det er et stort, uløst problem, må jeg sige til hr. Ove Fich, og der foreligger ingen forslag fra regeringen om at gøre noget ved det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er vi jo vant til, når vi diskuterer EU-forslag, at de forskellige ordførere stiller sig op og siger: Vi synes, det er et godt forslag, det er et ædelt formål, det ser godt ud, og derfor stemmer vi imod. Det var stort set også det, hr. Ove Fich gjorde i hvert fald på ét område, og det var med hensyn til de hemmelige protokoller.

Vi har et beslutningsforslag, der hedder »Forslag til folketingsbeslutning om, at regeringen skal foreslå brugen af hemmelige protokoller i EU standset.« Det afviser hr. Ove Fich med en bemærkning om, at de er blevet begrænset, og det er jo positivt. Mener hr. Ove Fich og Socialdemokratiet virkelig ikke, at det skal være den danske regerings klare holdning i EU-samarbejdet at arbejde for et totalt stop for brugen af hemmelige protokoller? Er der et område, hvor Socialdemokratiet vil acceptere brugen af hemmelige protokoller, eksempelvis når det handler om en forordning med direkte virkning for virksomheder i Fællesskabet? Hvis bare den har baggrund i den internationale aftale, mener hr. Ove Fich og Socialdemokratiet så, at det er o.k. at hemmeligholde en sådan erklæring?

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Vi synes, det er positivt, at regeringen har spillet ud med et forslag om åbenhed. Dette forslag om åbenhed omfatter mange elementer. Andre lande har også spillet ud med forslag, og det udløser en debat, hvor jeg går ud fra, at man tager alle aspekter om åbenhed med.

Jeg tror ikke, man får løst alle problemerne på en gang, men jeg synes klart, vi kan konstatere, at det er gået i den rigtige retning, og vi mener også at kunne konstatere, at disse forhandlinger fører os i den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg lyttede ellers spændt til, hvad hr. Ove Fich ville svare på spørgsmålet om, hvad Socialdemokratiet reelt ville. Ville det acceptere, at der var hemmelige protokoller om noget, som får direkte retsvirkning for danske erhvervsvirksomheder eller lign.?

Hr. Ove Fich lavede et mesterstykke i talen udenom. Rent faktisk svarede hr. Ove Fich ikke på det meget enkle spørgsmål: Kan Socialdemokratiet acceptere, at der er hemmelige protokoller, som har direkte retsvirkning for danske erhvervsvirksomheder, som ikke har en fair chance for at overholde noget, de ikke ved, hvad er?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Ove Fich besvarede ikke mit spørgsmål. Hr. Ove Fich kom med den oplysning for et øjeblik siden, som var en kilde til stor glæde for mange af os, nemlig at regeringen i et forslag på regeringskonferencen skulle have fremlagt noget, der gjorde noget ved problemet med de hemmelige protokoller. Jeg gjorde så opmærksom på, at et sådant forslag har vi andre endnu ikke set.

Så spurgte jeg hr. Ove Fich, om han virkeligt mente, at der forelå et sådan forslag, og det spørgsmål svarede hr. Ove Fich ikke på, men nu har jeg bemærket, at ministeren har bedt om ordet, og så vil han formentlig, håber jeg, besvare det spørgsmål, som hr. Ove Fich ikke ville eller ikke kunne besvare.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Af og til kan en ordfører ikke nå at svare heroppefra, fordi tiden er knap, men i hr. Ove Fichs situation, var det ikke, fordi tiden var knap, at hr. Ove Fich ikke svarede på et klart spørgsmål; det var, fordi hr. Ove Fich åbenbart ikke kunne eller ikke ønskede at svare.

Men jeg vil give hr. Ove Fich endnu en chance for at udbedre det skete og igen spørge hr. Ove Fich: Hvor går grænsen for Socialdemokratiets accept af, at der anvendes hemmelige protokoller i forbindelse med EU-lovgivning? Nu siger jeg EU-lovgivning. Så vil hr. Ove Fich måske sige, at vi er inden for adfærdskodeksen, og derfor vil jeg stille mit spørgsmål nr. 2: Vil hr. Ove Fich eksempelvis acceptere anvendelse af hemmelige protokoller, når det falder uden for

adfærdskodeksen, altså ifølge den måde, udenrigsministeren tolker adfærdskodeksen på? Det vil jo sige – og det ved vi efter talrige diskussioner om det – at når man laver EU-lovgivning, som godt nok er bindende for eksempelvis virksomheder, men som har baggrund i en international aftale, mener man så, at det falder uden for adfærdskodeksen, og at der er forbud mod hemmelige protokoller, eller at de som udgangspunkt skal offentliggøres?

Derfor spørger jeg hr. Ove Fich, hvor Socialdemokratiets grænse for brugen af hemmelige protokoller går. Går den ligesom hos os andre ved, at der slet ikke må være hemmelige protokoller, eller går den et andet sted, og hvor er det sted i så fald?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg har den opfattelse, at brugen af hemmelige erklæringer, fortrolige erklæringer til en protokol bør begrænses mest muligt. Det er den adgang til problemerne, jeg har, og jeg synes i og for sig også, at vi rammer det meget godt, når vi ser efter det første år med den nye adfærdskodeks, at 383 ud af 385 erklæringer er blevet offentliggjort. Så synes jeg egentlig, vi er kommet langt. 100 pct. tror jeg ikke vi når, og det er ikke, fordi jeg på nogen måde igen vil forsvare brugen af hemmelighed, men fordi det ligger i sagens natur, som vi også kender det her i Folketinget, at der vil være situationer, hvor man må behandle sager i fortrolighed. Det vil ofte være, hvor det drejer sig om forhold til fremmede magter. Den side af sagen kommer man aldrig uden om.

Hvis jeg typisk må nævne et eksempel på, hvor brugen af fortrolige oplysninger eller erklæringer kan være berettiget eller nødvendig i EU-arbejdet, er det, når vi arbejder med at udstyre Kommissionen med et forhandlingsmandat på Kommissionens vegne. Kommissionen skal måske forhandle med USA, Japan eller andre. I så fald vil det være meget vanskeligt at undgå, at der må være fortrolighed om arbejdet på samme måde, som vi også i folketingsarbejdet undertiden finder, at der må være fortrolighed om det, vi foretager os.

Jeg tror ikke, vi rammer 100 pct., men jeg synes altså, at 383 ud af 385 er et godt resultat det første år, vi arbejdede med denne adfærdskodeks.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Både fru Annette Just og hr. Kristian Thulesen Dahl spurgte, om Socialdemokratiet kan acceptere brugen af hemmelige protokoller.

Så længe Rådets forretningsorden er, som den er, og adfærdskodeksen er, som den er, er det ikke et spørgsmål om, hvad vi kan acceptere. Det kan vi være nødt til, vi kan jo ikke ensidigt bryde reglerne. Det regner jeg da heller ikke med at man foreslår.

Men jeg synes ellers, jeg var meget klar i min indledning. Jeg sagde: Det er en uskik at bruge hemmelige protokoller, og det skal begrænses mest muligt, og det mener vi faktisk at regeringen arbejder meget aktivt for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren mente, at man kunne drage en parallel til, at der her i Folketinget også skulle blive behandlet ting i fortrolighed.

Dér vil jeg have lov til at gøre opmærksom på, at der altså ikke kan vedtages love her i Folketinget, hvortil der føjes hemmelige erklæringer, og den lov, som jeg har nævnt et eksempel på, vedrørende Helms-Burton-problemet, hvor der er fem hemmelige erklæringer, er en ganske almindelig lov med umiddelbar retsvirkning for danske virksomheder.

Den er der altså føjet hemmelige erklæringer til, og det ville ikke kunne ske efter de regler, som grundloven har om behandling af lovforslag i Folketinget, for så ville hele loven naturligvis være offentligt tilgængelig. Derfor står vi altså tilbage med et problem.

Jeg er bange for, at dette påskud med, at det vedrører et eller andet, som har med noget uden for EU at gøre, er noget sludder. I dette tilfælde er loven jo en reaktion på noget, der er sket i USA. Det er i øvrigt ikke en gennemførelse af internationale aftaler, så det, man siger som begrundelse for at bruge adfærdskodeksen, er noget sludder, men det vedrører selvfølgelig noget, som også har konsekvenser for forhold uden for EU, og det påskud vil man jo altid kunne bruge, hvis man ønsker at bruge hemmelige protokoller.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg tror helt ærligt, at det nu er udenrigsministeren, der er begyndt at have misforstået noget, for så vidt jeg har hørt, er der ikke en eneste her,

der har talt om det forhold, at der gives et forhandlingsmandat til Kommissionen, når den skal ud og forhandle på EU's vegne, hverken når det gælder WTO eller OECD, eller hvad det nu end er. Det er ikke dér, problemet ligger.

Problemet er, som det er sagt gang på gang, at når der er tale om en forordning, som får retsvirkning for befolkningerne, at der så bliver føjet hemmelige protokoller til med begrundelsen, at her bruger man ikke adfærdskodeksen, fordi det er noget, der kommer fra tredjelands, og i dette ene tilfælde, hvor der er fem hemmelige protokoller, kommer det altså fra Helms-Burton-loven, som er en amerikansk lovgivning.

Det er vi alle sammen enige i, men hvordan i alverdens riger og lande vil man have, at folk skal vide, hvad det rent faktisk har for retsvirkninger, eller hvad de har at holde sig til, når der er sat hemmelige protokoller til? Jamen de ved jo ikke, hvad der står i dem. Deri ligger hele hemmeligheden.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hvis man skal overføre det her til danske forhold, må udenrigsministeren jo give os ret i, at det vil svare til, at bemærkningerne til et lovforslag, man vedtager her i Folketinget, er hemmelige. Altså at bemærkningerne, som i en eller anden grad tolker det lovforslag, man vedtager, er hemmelige. Det ville være en helt uhørt skik, hvis Folketinget indførte et sådant parlamentarisk virke, og derfor bliver det jo heller ikke foreslået. Derfor vil jeg anbefale udenrigsministeren at bruge en anden argumentation, når han henviser til hjemlige forhold.

Så siger udenrigsministeren, at det er flot, at 383 af 385 protokoller er offentliggjorte. Ja, men vores problem er at finde ud af, hvornår udenrigsministeren mener, noget falder inden for og noget falder uden for adfærdskodeksen. For vi ved jo ikke, når udenrigsministeren fremlægger det tal, hvor meget han reelt mener, der falder uden for adfærdskodeksens virke. Når udenrigsministeren selv siger, at f.eks. Helms-Burton-loven falder uden for adfærdskodeksens virke, selv om den er en forordning, der har umiddelbar anvendelighed over for virksomhederne og umiddelbart skaber retsvirkning, er vi selvfølgelig foruroiliget over, hvor meget andet der ligger, som heller ikke er indbefattet i de 385 protokoller, hvoraf de 383 er offentliggjort, som udenrigsministeren siger.

Eva Kjer Hansen (V):

Det er udmærket, at vi får en debat om, hvordan der reelt kan skabes mere åbenhed i EU's beslutningsproces. Og ingen tvivl om, at vi i Venstre vil støtte initiativer gående på mere åbenhed.

At Enhedslisten så vælger at fremføre med krav, som de ikke engang kunne finde på at stille til den danske beslutningsproces, er vel kun udtryk for, at Enhedslistens beslutningsforslag skal bruges til at mistænkeliggøre EU og skabe det indtryk, at EU's beslutningsproces er så meget anderledes end den danske, hvilket jo ikke er tilfældet.

Hvorfor ser vi ikke Enhedslistens stille krav om, at vi f.eks. også skal have adgangskort og registrering af alle de personer, der har adgang til Folketinget og til ministerierne, og af alle de personer, som deltager i møder med folketingsmedlemmer eller embedsmænd i ministerierne? Det ville dog være en mere konsekvent holdning fra Enhedslistens side.

Faktisk har vi i Europa-Parlamentet allerede i sommer vedtaget regler om, at personer, der færdes i Parlamentet, skal udstyres med adgangskort og registreres i et offentligt tilgængeligt register.

At der er et markant behov for at skabe mere åbenhed i EU, kan der ikke være nogen tvivl om. Problemet er jo, at det er Rådet, der svigter, og at der i Rådet ikke er vilje til at træffe de fornødne beslutninger. Et eksempel så vi jo her i efteråret, hvor det var aldeles absurd, at Rådet ikke engang kunne blive enig om at offentliggøre en rapport om, hvordan reglerne om aktindsigt har virket i en 2-årig periode, men de er så efter en offentlig debat om det nu endelig blevet offentliggjort.

Der er i forbindelse med den igangværende regeringskonference for alvor chance for at skabe større åbenhed i EU's beslutningsproces. Og der er det lidt ærgerligt at se, at en regering, som jo ellers gerne vil fremstå som garant for åbenhed, ikke har gjort mere ud af dette emne i det danske forslag om åbenhed, som er fremsat på regeringskonferencen. Forslaget fra regeringen er jo hverken særlig offensivt eller særlig konkret med hensyn til, hvordan man skaber åbenheden. Det interessante er, hvor langt den danske regering vil gå, og hvilke initiativer den danske regering vil tage for at få stoppet brugen af hemmelige erklæringer.

Ministeren brugte under debatten i januar megen tid på at glæde sig over den såkaldte

adfærdskodeks, men sagen er jo, at den ikke giver nogen garanti for, at der ikke fortsat vil komme hemmelige erklæringer, i og med at et land fortsat kan kræve en erklæring hemmeligholdt. Og hvad der er mere alvorligt, som det også er fremgået tidligere i dag, er, at adfærdskodeksen kun gælder på visse områder, nemlig de områder, hvor Rådet optræder som lovgivende myndighed. F.eks. gælder adfærdskodeksen ikke på andre områder, som vi bl.a. har set det i forbindelse med internationale aftaler om begrænsning af statsstøtte til skibsværfter. Derfor er adfærdskodeksen langt fra tilstrækkelig, og der har vi brug for, at de fælles regler bliver lavet om.

Et andet stort emne er spørgsmålet om komiteernes arbejde, og hvor langt regeringen vil gå her for at fremme en større åbenhed. Der er jo nok ingen tvivl om, at de forskellige komiteer udgør et nødvendigt element i EU, men det er stærkt kritisabelt, når komiteerne kan træffe afgørelser, der ligger uden for politikernes kontrol. Dét må det være et ufravigeligt krav, at det er politikerne, der træffer den endelige afgørelse, og derfor er vi nødt til at se på de gældende komitéprocedurer. Jeg kunne godt ønske mig, at der også fra den danske regerings side var et konkret udspil til, hvordan man kunne ændre disse regler.

Selvfølgelig er det udmærket, at Kommissionen nu har accepteret, at dagsordener fra komitémøder og afstemningsresultater skal offentliggøres. Men det er jo ikke tilstrækkeligt, at man vil være opmærksom på medlemmernes eventuelle økonomiske interesser. Der må det være et klart krav, at vi får offentliggjort, hvem det er, der sidder i komiteerne, og hvilke økonomiske interesser de varetager.

Et andet udestående problem er behovet for, at parlamentarikere skal have mulighed for at kunne deltage i møderne i komiteerne netop for at sikre den parlamentariske kontrol med, hvad der foregår.

Jeg oplever, at udenrigsministerens svar her i dag på lovforslagene er langt fra tilstrækkelige, og kan kun opfordre regeringen til meget konkret at gå ind i debatten om at få skabt åbenhed på de forskellige områder.

Der er ingen tvivl om, at vi fra Venstres side vil støtte ethvert initiativ gående i retning af mere åbenhed i EU-systemet, for det har så stor betydning ikke blot for den folkelige forståelse, men også for det folkelige engagement i Europaspørgsmål.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til fru Eva Kjer Hansen for de mange bemærkninger, som jo i realiteten var en støtte til de forslag, Enhedslisten har fremsat.

Jeg lagde godt mærke til, at der i indledningen var et par knubbede ord, hvor fru Eva Kjer Hansen ligesom skulle markere, at hun politisk ligger langt fra Enhedslisten, og det er jeg i og for sig glad for at hun gjorde. Det har vi brug for at holde os klart.

Men på den baggrund kunne vi jo egentlig godt i forbindelse med behandlingen i udvalgene gå ind og prøve at finde ud af, hvad vi skal pålægge den danske regering konkret at gøre ved de punkter, som jeg kan forstå at Enhedslisten og Venstre rent faktisk er enige om at vi skal gøre noget ved. Det drejer sig om, at regeringen ikke har grebet tilstrækkeligt ind og fremsat forslaget om indskrænkning af de hemmelige protokoller, og at regeringen på regeringskonferencen og i Ministerrådet ikke har gjort tilstrækkeligt for at forfølge sagerne om åbenhed omkring lobbyisme og åbenhed omkring komiteerne.

Jeg vil spørge fru Eva Kjer Hansen, om Venstre så vil være med til i det konkrete udvalgsarbejde at konkretisere et pålæg til regeringen om disse ting. Jeg håber det.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg lyttede naturligvis med stor interesse til fru Eva Kjer Hansens indlæg, og jeg tror også, jeg forstod det hele. Der var kun én ting, jeg ikke forstod. Jeg forstod ikke, hvorledes Venstre stiller sig til de 3 beslutningsforslag. Det tror jeg heller ikke blev oplyst. Jeg vil derfor opfordre til, at vi får at vide, om Venstre går ind for dem eller går imod dem.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal beklage over for hr. Ove Fich, hvis det ikke lykkedes mig at fremstå klart med et meget kritisk indlæg i forhold til beslutningsforslagene fra Enhedslistens side.

For i modsætning til måske Enhedslisten går vi efter at få nogle konkrete resultater ud af vores debat og vores krav om åbenhed. Det drejer sig ikke om en markering, men om at vi sikrer, at vi på regeringskonferencen får opnået nogle resultater, der rent faktisk kan ændre de eksisterende fælles regler.

Derfor er min opfordring til den danske regering om, at den skal blive mere konkret og blive mere præcis i sit krav til, hvad der skal besluttes på regeringskonferencen, væsentlig, for det er dér, vi har chancen for at få lavet tingene om.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må erkende, at nu synes jeg forvirringen er total. Jeg var et øjeblik ude af salen og kom ind og hørte alle de her positive røster om beslutningsforslagene, måske med undtagelse af det om lobbyvirksomhed. Jeg kunne så konstatere, at det jo måtte betyde, at Venstre var tilhænger af forslagene. Nu kan jeg så på hr. Ove Fichs opklarende spørgsmål forstå, at Venstre vil stemme imod det, som fru Eva Kjer Hansen netop har stået og holdt et blændende ordførerindlæg om var så godt. Og samtidig opfordrer fru Eva Kjer Hansen endda regeringen til at være mere konkret.

Jamen det er jo præcis det, disse forslag er. De forsøger netop at forpligte regeringen til på en meget konkret facon at tage hånd om præcis de ting, som fru Eva Kjer Hansen illustrerede i sit indlæg, der var behov for, at regeringen tog hånd om. Bl.a. er forslaget om, at brugen af hemmelige protokoller i Ministerrådet skal afskaffes, meget konkret. Det kunne jeg også høre at fru Eva Kjer Hansen var tilhænger af.

Men magen til tvetunget tale skal man da lede længe efter. Jeg må derfor spørge fru Eva Kjer Hansen: I hvilke situationer vil vi kunne opleve, når vi kommer med initiativer på EU-området i Folketingssalen, som Venstre er tilhænger af, at Venstre så også af den grund vil stemme for?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ja, også jeg er forundret – forbløffet, må jeg sige – for der er jo ingen tvivl om, at fru Eva Kjer Hansen sagde, at man ikke rigtig kunne gøre noget ved dette her med lobbyvirksomhed; det skulle man gøre andre steder. Men hvad med de to andre områder, som fru Eva Kjer Hansen virkelig talte hjertens godt for, nemlig at regeringen skulle prøve at sikre, at man fremover ikke brugte hemmelige protokoller, og at regeringen skulle prøve at arbejde for, at Europa-Kommissionens komiteer og udvalg blev saneret? Det stod fru Eva Kjer Hansen rent faktisk og sagde.

Så bruger hun bagefter som undskyldning for at sige nej til dem, at de ikke er konkrete nok, og at man skal lade regeringen komme med

udspillene. Jamen fru Eva Kjer Hansen har jo ikke engang fået læst overskriften. På det ene står der: Forslag til beslutningsforslag om, at regeringen skal foreslå brugen af hemmelige protokoller i EU standset. Det er jo netop noget, som vi ønsker regeringen skal gøre, og derfor var det faktisk en åbning, så Venstre måske kunne begynde at blive konstruktiv frem for blot at være destruktiv.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg vil sige til fru Eva Kjer Hansen, at jeg forstod af det, hun sagde, at hun har en kritisk indstilling over for beslutningsforslaget, men at indstillingen over for regeringen er endnu mere kritisk, og derfor blev jeg selvfølgelig lidt forvirret.

Så lad mig nu spørge helt præcist: Hvis de tre beslutningsforslag kommer til anden og sidste behandling i nøjagtig den form, de har i dag, vil fru Eva Kjer Hansen og Venstre så trykke på den grønne eller den røde knap?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal over for de ærede kollegaer klargøre min stilling og Venstres holdning til de forskellige forslag, og jeg skal samtidig beklage, at det måske ikke lykkedes mig at udtrykke mig klart nok om forslaget om offentlighed omkring lobbyvirksomhed i EU:

Jeg finder det absurd, at man skal kunne offentliggøre samtlige møder, der overhovedet finder sted.

Med hensyn til forslaget om at standse brugen af hemmelige protokoller kan jeg ikke udelukke, at der kan være situationer, hvor man kan blive nødt til at gøre brug af hemmelige erklæringer, men at jeg finder det uacceptabelt, at man gør brug af hemmelige erklæringer, når der er tale om lovgivning. Og jeg kan derfor ikke varmt nok støtte, at brugen af disse erklæringer mindskes. Men som tidligere sagt gøres det bedst ved, at de fælles regler for brugen af dem ændres.

Endelig udtrykte jeg også klart om forslaget om sanering af Europa-Kommissionens komiteer og udvalg, at de nok er et nødvendigt element i EU's opbygning, og at vi derfor må acceptere, at de eksisterer – og måske også det omfang, de har i dag – men at det, der er afgørende for mig, er, at politikerne får hånd i hanke med, hvad der foregår i komiteerne, og at vi har en parlamen-

tarisk kontrol med de beslutninger, der bliver taget i dem.

Og derfor kan jeg samlet sige til hr. Ove Fich, at Venstre kan ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag, sådan som de foreligger.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

På baggrund af det netop sagte fristes man jo til at spørge, om det er en enig Venstregruppe, der samlet stemmer for eller imod de her forslag, for vi har altså på dette område at gøre med en Venstreordfører, der er glødende tilhænger af nogle af delene – det har vi jo kunnet høre i ordførererindlægget – men vi må jo alligevel konstatere, at Venstre stemmer imod dem.

Nu fik vi så lidt mere substans om selve sagen, og det, jeg kunne forstå om de hemmelige protokoller, var, at Venstre er af den opfattelse, at brugen af dem godt nok skal begrænses, men at de ikke skal forbydes, og at der vil være nogle situationer, hvor det vil være nødvendigt at have hemmelige protokoller, og så er mit spørgsmål til fru Eva Kjer Hansen:

Hvornår er det efter Venstres opfattelse nødvendigt i lovgivningsarbejdet i EU at have mulighed for at gøre brug af hemmelige protokoller? For det, vi kunne udlede af det sidste svar, var jo, at der vil kunne eksistere situationer, hvor det er nødvendigt at have en hemmelig protokol til et stykke lovgivningsarbejde i EU, og jeg synes ærlig talt, at vi skylder offentligheden et klart svar på det spørgsmål, som jo er helt afgørende for mange af de diskussioner, der finder sted rundt omkring, og derfor synes jeg også, Venstre må forklare Folketinget, på hvilke områder Venstre vil acceptere at der findes hemmelige protokoller til lovgivningsarbejdet i EU.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge fru Eva Kjer Hansen én gang til, men jeg skal måske gøre det i en meget enkel form:

Hvis vi under udvalgsarbejdet sætter os ned og udfærdiger et forslag om, hvordan de hemmelige protokoller skal afskaffes, i en formulering som fru Eva Kjer Hansen har skrevet, og så fremlægger forslaget i denne formulering ved anden behandling, vil fru Eva Kjer Hansen så stemme for Venstres egen politik ved anden behandling, eller vil man fastholde, at det skal forkastes?

Tilsvarende om forslaget om komiteerne:

Hvis fru Eva Kjer Hansen får lov til at formulere, hvordan den politiske kontrol med disse komiteer skal sikres, og vi så indarbejder det som ændringsforslag til dette forslag, vil Venstre så være med til at vedtage det? Eller har Venstre den holdning, at fordi Enhedslisten har fremsat det, kan det ikke vedtages?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Det kan kun blive en gentagelse, hvor jeg må sige, at jeg ikke på stående fod kan udelukke, at der kan blive tale om, at nogle erklæringer i forbindelse med aftaler med tredjelande, eller hvor vi taler om f.eks. spørgsmål af sikkerhedsmæssig karakter, indebærer, at vi ikke så fuldstændig firkantet kan sige, at vi ikke vil have nogen hemmelige erklæringer overhovedet. Nærmere kan jeg ikke komme det.

Og vi ser naturligvis altid på de forskellige forslag, der bliver fremsat, og går positivt ind i udvalgsarbejdet, og det gør vi naturligvis også i forbindelse med de her foreliggende beslutningsforslag, men sådan som formuleringerne er fra Enhedslistens side i de foreliggende beslutningsforslag, tvivler jeg på, at vi vil kunne snakke os frem til nogen form for enighed.

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl forsøger én gang til.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak, hr. formand.

Jeg vil nu forsøge at spørge lidt mere konkret; jeg vil ikke bare gentage det samme spørgsmål, for det har jeg forstået at vi ikke får noget klart svar på. Jeg vil helt konkret stille et spørgsmål om Helms-Burton-forordningen, som vi har været inde på tidligere i debatten, og som jo altså er en forordning og en lovgivning, der er direkte anvendelig over for virksomheder i EU-Fællesskabet: Mener Venstre, at det er i orden, og vil Venstre acceptere, at man i forbindelse med sådan en lovgivning bruger hemmelige erklæringer?

Det er et konkret eksempel, og Venstre har under debatten i dag desværre – synes jeg – sagt, at Venstre godt kan acceptere brugen af hemmelige erklæringer i visse situationer, men kan ikke nærmere over for Folketinget redegøre for, hvornår de situationer kan opstå; så derfor vil jeg spørge helt konkret med hensyn til den

forordning: Acceptorer Venstre i den situation, at der arbejdes med hemmelige erklæringer?

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg skal gøre det meget kort ved at gentage, at Venstre ikke ønsker nogen hemmelige erklæringer, for vi synes ikke, det er hensigtsmæssigt at bruge dem, og at vi derfor har beklaget, at den foreliggende adfærdskodeks kun omfatter begrænsede områder, og at vi gerne vil have det udvidet til at omfatte flere dele af lovgivningsprocessen i EU.

Lene Espersen (KF):

Først nogle kommentarer til beslutningsforslag nr. B 20 om offentlighed omkring lobbyvirksomhed i EU:

Enhedslisten fremsætter her et beslutningsforslag, som man kan sige kan have to formål, hvor det ene er lidt mere åbenlyst end det andet.

Det første og mest åbenlyse formål er at få ansat en hulens masse mennesker i Europa-Kommissionen, der skal registrere de samtaler, som Kommissionens medarbejdere har med de borgere, der ønsker at ytre sig på demokratisk vis.

Det andet formål er jo nok på sigt at begrænse borgernes mulighed for at påvirke lovgivningsapparatet, for hvorfor skulle man ellers offentliggøre mødedeltagerlisterne, hvis det ikke er for at hænge parterne ud i en gabestok, hvis en interesseorganisations ønsker rent faktisk er imødekommet i et lovforslag. Det undrer mig meget, at Enhedslisten synes, det er så god en idé at stække borgernes indflydelse på EU.

Det Konservative Folkeparti ser ikke de store problemer i lobbyvirksomhed. Som en del af den samfundsmæssige og politiske udvikling har enkeltsagsorganisationer, fagforeninger og andre organisationer – og det forstår jeg faktisk alt sammen som en form for lobbyvirksomhed – forstået at udnytte de muligheder, man har for at få indflydelse på det lovforberedende arbejde, og det gælder ikke kun i EU; det gælder også i Danmark.

Og selv om dette dermed stiller større krav til den enkelte politikers integritet og faglige indsigt, er det ikke umiddelbart nogen dårlig udvikling, men det stiller naturligvis det krav, at man som politiker kan sortere argumenterne og vurdere oplysningerne på en fornuftig måde. Men det kan da aldrig være skidt, at man får mulighed for at høre flere synspunkter i den samme sag.

Samtidig er lobbyvirksomhed jo en konsekvens af den udvikling, vores samfund har taget, idet vores samfund er blevet meget kompleks, og det kan derfor være meget svært for den enkelte borger at sætte sig ind i alting. Det er derfor glædeligt, at man har mulighed for at gøre sine synspunkter gældende ved at bruge professionel hjælp. Så enkelt er det.

Muligvis vil Enhedslisten ønske sig tilbage til tiden, hvor man mødtes ved landsbyens gadekær og her drøftede de lokale problemer, men i dag må man bare erkende, at man med vedtagelsen af masser af EF-direktiver og anden lovgivning og masser af lovforslag i Danmark kan have interesse i at gribe tingene lidt mere organiseret an, hvis énns interessesfære ellers skal varetages.

Endelig kan det også undre, at det kun er EU-systemet, der skal stå for skud, hvilket også tidligere ordførere har været inde på. Hvad med Danmark? For Enhedslisten skriver i sit beslutningsforslag, at der er 3.000 virksomheder, der har adresse i Bruxelles, men hvor mange virksomheder og organisationer har adresse i København, fordi de har ønsket at påvirke lovgivningsarbejdet i Danmark? Jeg synes altså ikke, der er særlig meget famøst i dét.

Vi må derfor afvise beslutningsforslag nr. B 20.

Om beslutningsforslag nr. B 21 om brugen af hemmelige protokoller i EU vil jeg gerne slå fast, at Det Konservative Folkeparti ønsker mere åbenhed i EU-samarbejdet, og at vi går ind for større aktindsigt og åbne rådsmøder osv., sådan som et stort flertal i det danske Folketing jo har været med til at vedtage.

Med Rådets vedtagelse den 2. oktober 1995 om en adfærdskodeks om offentliggørelse af mødeprotokoller og erklæringer til protokoller, når Rådet optræder som lovgivende myndighed, er vi nået et skridt i den rigtige retning. Vi vil godt medgive, at det ikke er optimalt, men det er da et positivt tegn på, at der er en holdningsændring på vej, og det synes jeg er meget vigtigt at få slået fast, altså at det ikke er en optimal situation, men at det først og fremmest drejer sig om en holdningsændring, og at vi er på vej i den rigtige retning.

Denne sag er blevet gjort meget principiel i dag, men jeg tror, man måske også skulle forsøge at få en lidt realistisk indfaldsvinkel til, hvad det er for en problemstilling, vi står over for her, for der er jo fortsat mulighed for at afgive hemmelige erklæringer, eksempelvis såfremt beslut-

ningen vedrører internationale aftaler. Og her synes jeg altså, vi må se i øjnene, at ud over at EU-samarbejdet er et lovgivningsmæssigt arbejde, er det altså også et samarbejde mellem regeringer, og her indgår vi indimellem internationale aftaler med tredjelande eller med fremmede magter, som udenrigsministeren sagde det, og her må man altså huske på, at der kan være nationale interesser af den ene eller anden art på spil, som kan kræve, at der er fortrolighed på et område.

Og det, der er vigtigt for Det Konservative Folkeparti – ja faktisk det, der er altafgørende for os – er, at såfremt der foreligger en sag, som kræver fortrolighed, skal der være parlamentarisk kontrol med den. Det må være det, der er det afgørende. Og her er vi jo i en konkret sag, som vi har drøftet, og som også står beskrevet i Enhedslistens beslutningsforslag, blevet belært om, hvor farligt det kan være, at der ikke er parlamentarisk kontrol med den.

Derfor har vi også i Europaudvalget afgivet en beretning, som konkretiserer det og sikrer, at regeringen pålægges at orientere Europaudvalget, når der eksempelvis foreligger et hemmeligt dokument, og det er for os det altafgørende, for vi skal have sikkerhed for, at Folketinget er ordentligt orienteret, også når der foreligger fortrolige ting. Men den sikkerhed mener jeg at vi har fået med afgivelsen af beretningen.

Og jeg kan slet ikke forstå, hvorfor Enhedslisten kalder dette gidseltagning, eller hvad det nu er, man skriver i bemærkningerne til beslutningsforslaget, for så længe der er et flertal af EU-lande, der ønsker at bruge en hemmelig erklæring eller ønsker at holde noget fortroligt, så kan vi jo ikke gennemtrumfe dette i Danmark, for det er jo altså et samarbejde mellem 15 lande, der har national selvbestemmelse, og så er det da bedre, at Folketingets ansvarlige udvalg er blevet underrettet og har fået besked, end at vi bare skal sidde hen i det uvisse, sådan som jeg kan forstå at Enhedslisten egentlig ønsker.

Jeg synes faktisk, Enhedslistens argumentation halter en smule på dette punkt, når man ikke vil medvirke til, at Europaudvalget altid er godt nok orienteret og har den parlamentariske kontrol, og vi kan derfor ikke støtte Enhedslistens to beslutningsforslag.

Formanden:

Resten af den konservative ordførertid bruges af fru Henriette Kjær.

Henriette Kjær (KF):

Det er om Enhedslistens beslutningsforslag nr. B 32, forslaget om sanering af Europa-Kommissionens komiteer og udvalg:

Det indeholder mange gode takter, og der er en idé i at nedlægge en række komiteer, hvis de vel og mærke er overflødige, og det er også vigtigt at gennemgå retsakterne eller læse dem mere kritisk igennem for at vurdere, om det nu er en fordel, at dette eller hint vedtages på europæisk plan, eller om landene selv ikke lige så godt kunne foretage en national regulering, der er tilpasset det enkelte land, og så undgår man jo netop arbejdet i komiteerne.

Men der foreligger jo allerede en beslutning om, at retsakterne skal gennemgås, for at man kan se, om noget af det ikke kunne afskaffes eller lægges ud til de enkelte lande. Dette arbejde går godt nok rigelig langsomt; vi hører i hvert fald ikke noget til resultaterne, hvis der er nogle. Så man kan da kun opfordre regeringen til at skubbe på det. Men Enhedslistens forslag kammer til en vis grad over. Vi kan i hvert fald ikke vedtage et stop for oprettelse af nye komiteer under Europa-Kommissionen, for hvis der er behov for ny viden og dermed nye eksperter i de nye komiteer, vil det være ufleksibelt med en dansk politik, der forhindrer dette.

Men da Enhedslisten konsekvent er modstander af det arbejde, der foregår i komiteerne, så er det fair nok, at dét er Enhedslistens politik, men det er ikke vores.

Vi har faktisk støttet arbejdet i komiteerne for at aflaste Rådet i dets arbejde, og det vil vi ikke løbe fra.

Og ud fra det kan vi altså ikke støtte Enhedslistens forslag.

Formanden:

Så er det hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Lene Espersen havde en bemærkning om de hemmelige papirer, som tilgår Folketingets Europaudvalg. Det er korrekt, at jeg har sagt, at det er jeg meget betænkelig ved, og det er jeg af den enkle grund, at i det omfang, der vedtages hemmelige protokoller, som så sendes fortroligt til Folketingets Europaudvalg, gøres vi, som sidder i Folketingets Europaudvalg, jo medansvarlige for indholdet i disse protokoller og medansvarlige for en eventuel ulovlighed i den forbindelse.

Nogle af de hemmelige protokoller, som eksisterer, er jo lovstridige, og de administreres af Kommissionen på lovstridig vis. Jeg tror ikke, at den situation, vi har i dag, hvor vi modtager disse hemmelige protokoller, er i overensstemmelse med grundloven. Det tror jeg faktisk ikke, og det er et problem, vi bliver nødt til at drøfte igennem. Det er en uholdbar praksis, og jeg tror, den eneste løsning er, at vi siger til regeringen: Vi skal ikke have disse hemmelige protokoller, for det kan ikke være meningen, at Folketinget skal rodes ind i disse ulovligheder.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan forstå, at Det Konservative Folkeparti accepterer anvendelsen af hemmelige protokoller på nærmere afgrænsede områder, og derfor vil jeg gerne prøve på at indkredse, hvor det er, De Konservative kan acceptere brugen af hemmelige protokoller.

Dér, hvor jeg kan se, der kan argumenteres for, at man arbejder med hemmelige protokoller, er f.eks., når Kommissionen sendes i byen med et mandat til at forhandle eksempelvis en handelsaftale på plads med et tredjeland.

Men det, jeg så vil spørge De Konservative om, er: Når så den aftale er forhandlet på plads og skal udmøntes i vedtagelser internt i EU, vil Det Konservative Folkeparti så acceptere, at der arbejdes med hemmelige protokoller i forbindelse med vedtagelser internt i EU, altså i Ministerrådet, som opfølgning på disse internationale aftaler? Det er jo dér, det bliver interessant.

Som det er i dag, er disse aftaler eller retsakter ifølge udenrigsministeren ikke omfattet af adfærdskodeksen. Og derfor er det interessant, om vi i det mindste kan skaffe et politisk flertal for, at det er klar dansk holdning, at man skal udvide adfærdskodeksen, så den også omfatter hemmelige protokoller afgivet i forbindelse med vedtagelser med baggrund i internationale aftaler.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Først til hr. Keld Albrechtsen, der taler om ulovlige protokoller og lovstridige dokumenter: Jeg vil ikke gøre mig så klog på jura, som hr. Keld Albrechtsen åbenbart gør, men jeg går ud fra, at vi har en ansvarlig regering, der naturligvis sørger for, at de ting, der tilgår Europaudvalget, ikke er ulovlige eller lovstridige, uden at vi bliver gjort opmærksom på det.

Jeg synes, det vigtige i denne her sag er, at der er en parlamentarisk kontrol – og det er så også et svar til hr. Kristian Thulesen Dahl. Jeg synes da, det er spild af Folketingets tid, hvis vi skal bruge en hel eftermiddag på at stå og tale om tænkte situationer: I hvilke situationer ville det være godt med fortrolighed? Hvornår er der noget, der skal hemmeligholdes? Vi kan da ikke stå her og se ud i fremtiden og så tale om det.

Jeg synes, det vigtigste er, at der skal være en parlamentarisk kontrol, hvis der er tale om, at ting skal hemmeligholdes, at det er noget, der skal foregå under fortrolighed – det må være det afgørende – og vi har nu sikkerhed for, at Europaudvalget bliver orienteret og er klar over, hvad der foregår. Det er for os det helt alt-afgørende.

Hvilke sager man kan snakke om, og hvornår det er acceptabelt og uacceptabelt, er det jo ørkesløst at stå og tale om her i Folketinget i dag. Det må være noget, man afgør, når situationen er opstået, om det er noget, der kan bære det princip. Og dér er det for os vigtigt, at vi som parlamentarikere er blevet underrettet om situationen fra starten.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg forstår, at fru Lene Espersen ikke ønsker at tale om hypotetiske eksempler, men vil have noget mere håndgribeligt på bordet, før vi kan diskutere det.

Så bliver jeg nødt til at spørge den konservative ordfører om det eksempel, som rent faktisk har været på bordet flere gange i denne debat, nemlig Helms-Burton-lovgivningen. Det er en forordning, der retter sig mod virksomheder i Fællesskabet. Vil De Konservative acceptere, at der i forbindelse med den form for lovgivning er hemmelige protokoller?

Det er et konkret eksempel, som der kan gives et konkret svar på. Vi kan ikke få svar, når vi spørger generelt, men nu må vi så se, om vi kan få et klart svar, når vi stiller et konkret spørgsmål til den konservative ordfører.

Steen Gade (SF):

Inden jeg kommenterer de enkelte forslag i den stribe, vi har til behandling i dag, kan jeg ikke undlade en mere samlet betragtning om dagens høst af EU-forslag fra Enhedslisten og Dansk Folkeparti, for jeg synes sjældent, Folketinget har skullet bruge sin tid på så mange så tynde og så dårligt forberedte forslag. De fleste lever

ikke op til det, man kunne kalde et rimeligt politisk mindstemål for kvaliteten af forslag. Men så til sagen, som jeg selvfølgelig skal kommentere.

SF har som forberedelse til regeringskonferencen fremlagt omfattende forslag om større åbenhed og offentlighed i EU. Herunder har vi også fremført kravet om, at den danske regering foreslår at indføre offentlige lister over møder mellem embedsmænd og lobbyister samt en registrering af lobbyisterne. Det er ikke med i forslaget her.

Registrering af lobbyister er jo en model, som man har i den amerikanske kongres, så det er ikke den store revolution; men det er fornuftig politik. SF er altså enig i forslaget, selv om man må indrømme, at det er lidt sent, vi får diskussionen. Det var jo sådan set for over et halvt år siden, der virkelig skulle have været slået til for at presse det her igennem.

Om brugen af hemmelige protokoller er der heller ingen tvivl i SF: vi er imod det. Vi har som bekendt i Europaudvalget stillet os i spidsen for uddeling af en næse til erhvervsministeren for håndteringen af sagen om hemmelige protokoller i sagen om skibsbygningsindustrien og dermed også for fastsættelsen af de retningslinjer, der blev lagt i beretningen for den fremtidige håndtering i Danmark.

Begrænsning af og offentlighed om brug af komiteer er en så væsentlig sag, at jeg egentlig beklager, at man ikke er gået mere i detaljer i forslaget. Det er faktisk en vigtig diskussion. Det vigtigste er, at der bliver mulighed for at trække beslutninger op fra komiteerne til en politisk stillingtagen, og at der bliver offentlighed om arbejdet.

Jeg kan se, at Enhedslisten også er modstander af ekspertkomiteer; det er vi ikke i SF. De er oven i købet utrolig nyttige – ikke altid, men de kan være ganske nyttige – og de er i hvert fald nødvendige i en række sager. Til gengæld er det vigtigt, at de to krav, jeg nævnte før, opfyldes.

Derudover synes vi, at der skal være mere offentlighed omkring, hvilke eksperter der kommer ind i ekspertkomiteerne, sådan at man kan få lidt mere at vide om, hvor de har været ansat før, og hvilke interesser de eventuelt kunne være forbundet med, for det er jo utrolig vigtigt, at det er eksperter og ikke nogen, som man kan mistænke for at være i lommen på et eller andet firma eller have en eller anden interesse. På det punkt er vi altså uenige i det forslag, der er fremsat af Enhedslisten.

Elisabeth Arnold (RV):

De første tre af de mange forslag om EU, vi behandler i dag, handler om offentlighed omkring lobbyvirksomhed, om brugen af hemmelige protokoller og om sanering af komiteer og udvalg i EU. Jeg skal ikke trække forhandlingen i langdrag, men blot sige, at Det Radikale Venstre ikke kan stemme for nogen af beslutningsforslagene, og jeg skal kort begrunde hvorfor.

Først vil jeg om beslutningsforslag nr. B 20 komme med et måske lidt utraditionelt indlæg. Jeg synes faktisk, lobbyismen har mange velsignelser. Jeg synes, det er godt for os politikere og beslutningstagere, at vi kan have kontakt med folk, som ved, hvor skoen trykker, folk, som kender til en bestemt branche, som vi måske ikke selv har noget kendskab til, og folk, som kan forudse virkningerne af nogle af de lovforslag, vi er i gang med at udarbejde. Jeg synes, det kan være meget nyttigt at have kontakt med brugerne eller modtagerne af de indgreb eller ændringer, vi er i gang med at foretage.

Når det er sagt, vil jeg sige, at det selvfølgelig også er vigtigt, at offentligheden har mulighed for at bedømme, hvem der har haft lejlighed til at påvirke en beslutningstager i den proces, der er sket. Men jeg synes ikke, det er den danske regerings opgave at foreslå et sådant system indført i Kommissionen. Jeg synes, det er Kommissionens egen opgave at sørge for, at der bliver åbenhed omkring den slags ting. Jeg synes i hvert fald, det vil være ret utroværdigt, hvis vi fra dansk side fremsætter sådan nogle forslag, når vi ikke engang har det i den danske lovgivningsproces.

Om det næste forslag, beslutningsforslag nr. B 21, om hemmelige protokoller vil jeg sige, at vi fra radikal side er ganske godt tilfredse med det resultat, der indtil nu er nået med den adfærdskodeks, som på dansk initiativ er blevet indført i EU. Vi synes, det er en flot score, at 383 ud af 385 protokoller er blevet offentlige.

Men vi er også klar over, at når vi har internationale aftaler, så må vi respektere, at der af hensyn til andre magter, andre lande, kan være grunde til stadig væk at holde muligheden for hemmelige protokoller åben. Det er det eneste hensyn, jeg i øjeblikket kan se kan tilsige, at vi stadig væk har mulighed for at have hemmelige protokoller.

Der skal ikke være tvivl om, at vi fra vores side ikke ønsker, at de bruges, men vi må accep-

tere, at der kan være situationer, hvor internationale aftaler og den slags må være hemmelige.

Jeg mener også, det er rigtigt, at Europaudvalget tager fat i de ministre, som forsynder sig, eller som glemmer at informere Europaudvalget om, at der har været tale om hemmelige erklæringer i forbindelse med beslutninger i Rådet.

Til sidst om sanering af Kommissionens komiteer og udvalg: Jeg tror, vi alle sammen ved fra vores daglige arbejde her i Folketinget, at der ikke er noget så vanskeligt som at nedlægge udvalg. Det er nemt at oprette dem, men det er meget svært at nedlægge dem. Det er en mekanisme, som alle vi, der beskæftiger os med politisk arbejde, kender til bunds. Derfor kunne det jo være interessant at undersøge, hvad det er for nogle komiteer og udvalg; Enhedslisten ønsker at få nedlagt.

Men jeg mener ikke, at man som princip kan indføre, at man ikke må oprette nye komiteer og udvalg. Der kan være mange gode begrundelser for at oprette nye komiteer og udvalg på områder, hvor man ikke har haft det før, fordi man simpelt hen mangler det rette forum at få den pågældende sag belyst i.

Så vi vil give tilsagn om, at vi gerne vil være med til at diskutere selve princippet om, hvordan man holder antallet af udvalg nede, men vi vil ikke være med til et forbud mod oprettelse af nye komiteer. Det vil være meget ufleksibelt og bestemt ikke være noget, vi vil blive takket for i EU.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne begynde med at takke Enhedslisten for at have fremsat alle disse forslag, for på den måde får vi faktisk afdækket en del af EU-politikken, som vi ikke normalt får afdækket, når vi har de store debatter. Her tager vi det punkt for punkt, og det synes jeg faktisk er utrolig væsentligt for den videre debat.

Fremskridtspartiet ser derfor meget positivt på meget af det, der er fremlagt. Dog vil jeg starte med det eneste, jeg kan se der kan være en lille smule negativt i: Ideen om offentlighed omkring lobbyvirksomheden i EU skal længere frem i lyset. Det er rigtigt, selvfølgelig er det det, jeg tvivler bare på, at Danmark kan komme til regeringskonferencen og sige, at nu skal det være på den eller den måde.

Jeg tror faktisk, at det er Kommissionen, der skal tage sig selv i nakken. Og dér kunne man selvfølgelig godt henstille fra den danske regering og fra Rådet, at den skal tage sig i nakken og lave de her lister.

Jeg må sige, jeg blev utrolig glad for at høre udenrigsministerens besvarelse af den del af beslutningsforslaget, idet ministeren, så vidt jeg kunne høre, sagde, at han var meget imødekommende over for, at der blev lavet lister over de lobbyister, der retter henvendelse til Kommissionen. Det synes jeg da i hvert fald er et godt skridt, hvis vi kan få det startet.

Og så hørte vi bagefter fra Venstre, at Europa-Parlamentet faktisk er gået så langt, så det laver sådanne lister, og det er jo også et godt skridt. Det er i virkeligheden meget, meget bedre, at de selv har fundet ud af, at det er et problem, at der ikke var nogen, der anede, hvem det var, der blev hørt.

Jeg vil gerne være med til, at vi, om jeg så må sige, holder dem på dydens smalle vej og får både Parlamentet og Kommissionen til at køre videre med den linje, at der skal mere og mere åbenhed, også når der er tale om lobbyister eller organisationer, eller hvem det nu er, sådan at navnene kommer frem. Men jeg tror, at det måske vil være allerbedst, hvis det er dem selv, der føler sig foranlediget til at sætte sådan noget i værk.

I øvrigt vil jeg gerne give Det Radikale Venstres fru Elisabeth Arnold ret i, at der faktisk godt kan være noget godt ved lobbyister, fordi de mærkeligt nok også kan komme med nogle gode ideer og have en viden om ting, som vi andre ikke har en disse begreb om.

Angående beslutningsforslag nr. B 21 om, at regeringen på regeringskonferencen skal foreslå brugen af hemmelige protokoller i EU standset: Tænk, det troede jeg, vi havde været enige om meget, meget længe. Jeg har nu til min store forbløffelse konstateret, at der er mange, der er enige i ordene og så i øvrigt siger nej bagefter.

Jeg fatter ikke, at der er nogen, der kan være imod dette beslutningsforslag. Det er så enkelt. Det kan ikke være formuleringen i den ene linje, hvor der står, at Folketinget opfordrer regeringen til i EU at stille forslag om, at brugen af hemmelige protokoller i EU's Ministerråd afskaffes. Jeg mener ikke, at nogen kan have noget imod den formulering.

Næh, man kan have noget imod, hvem der har fremsat det. Det er usagligt. Så den hopper vi ikke på. Så kan man sige: Jamen vi har fået det med adfærdskodeks igennem – det er i øvrigt et vanskeligt navn – men vi har konstateret, at det heller ikke fungerer, for det gælder kun, når det er inden for selve EU og ikke på nogen mulig måde har noget som helst med

handel med tredjelande at gøre. Vi har eksempler fra WTO, fra OECD og fra alt muligt andet på, at når man har lavet aftalen med disse tredjelande eller med andre organisationer, så gælder disse regler ikke mere. Så må man gerne lave hemmelige protokoller igen.

I dag er det så kommet frem, at der vedrørende det sidste, som vi har diskuteret meget, nemlig Helms-Burton-loven, er fem hemmelige protokoller. Det må rent faktisk give så mange virksomheder utryghed med hensyn til: Jamen hvad betyder forordningen så? Er der i virkeligheden undtagelser i disse hemmelige protokoller? Eller hvad er det? Det er faktisk det bedste eksempel på, at regeringen skal arbejde meget, meget hårdt for, at vi på regeringskonferencen får gennemført, at der ikke må foreligge hemmelige protokoller fra EU's Ministerråd.

Derved har jeg jo i virkeligheden også sagt, at alt det her med – som udenrigsministeren var inde på – at hvis det er et forhandlingsmandat, man har givet til Kommissionen, som skal ud og forhandle med tredjelande eller med WTO osv., er det selvfølgelig o.k., for man kan jo ikke give alle sine, om jeg så må sige, jokere fra sig, inden man går til forhandlingsbordet. Det er ikke det, der er tale om. Nej, der er tale om, at i det øjeblik, det bliver implementeret, må der ikke være hemmelige protokoller, for ellers ødelægger vi befolkningens tillid til, at EU overhovedet kan lave noget som helst, som tåler dagens lys.

Derfor går Fremskridtspartiet selvfølgelig 100 pct. ind for det – og jeg mener det.

Så til sidst vedrørende beslutningsforslag nr. B 32 om forslag til en sanering af Europa-Kommissionens komiteer og udvalg. Jeg er næsten nødt til at gentage de første par linjer, for der er nogle, der ligesom synes, at det er alt for standhaftigt sat op, og at der er alt for mange retningslinjer. Men det, der står, er:

»Folketinget opfordrer regeringen til i EU at fremsætte forslag om begrænsning af EU-bureaukratiet efter følgende retningslinjer: ...«

Man anmoder regeringen om at lave en begrænsning, en sanering af noget, som vi alle sammen er enige om er gået over gevind. Jeg har ikke hørt et eneste parti, der på noget tidspunkt har benægtet, at der er for meget bureaukrati. Ikke desto mindre har der stået utrolig mange ordførere fra utrolig mange partier og sagt: Det her er dog for konkret; det kan vi sandelig ikke være med til. Vi kan ikke engang være med til at foreslå en sanering af de komite-

er og udvalg, om hvilke de samme ordførere samtidig har været oppe og sige: Dem er der sikkert også for mange af, og der er nok nogle, der ikke laver noget effektivt. Men vi vil ikke forhindre, at vi eventuelt måske engang kunne have lyst til at nedsætte et nyt udvalg, der måske lavede noget helt andet og præcist og med eksperter.

Det er jo ikke det, der står i forslaget. Selvfølgelig skal der være åbenhed og mulighed for, at hvis der er behov for et specialudvalg, skal det kunne nedsættes. Men det, vi har i dag, er et ocean af komiteer og udvalg, som vi aldrig nogen sinde ser resultater fra, og som vi ved simpelt hen kun sidder der, fordi de engang blev nedsat og aldrig nogen sinde er blevet ophævet, og der er ikke nogen, der rykker dem for et svar indimellem.

Fremskridtspartiet kan tilslutte sig med al den magt, vi nu engang har.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Overordnet om de tre forslag kan jeg allerede nu – nok ikke til den store forbløffelse – meddele, at Dansk Folkeparti agter at stemme for alle tre forslag, når de forhåbentlig kommer til anden og sidste behandling her i Folketings-salen.

Jeg skal selvfølgelig gøre nogle bemærkninger til de enkelte forslag om baggrunden for, at vi har valgt den konklusion.

Først vedrørende B 20, forslag til folketingsbeslutning om offentlighed omkring lobbyvirksomhed i EU. Vi har det principielle synspunkt, at lobbyvirksomhed, lidt i stil med det fru Elisabeth Arnold sagde, kan være en god ting, at lobbyister rent faktisk godt kan sætte fingeren på nogle afgørende punkter, hvor man er ved at vedtage noget uhensigtsmæssigt, noget, der ikke har været tilsigtet, og så få det rettet. Det gælder for lobbyvirksomhed i forhold til Folketingets arbejde, og det gælder naturligvis også lobbyvirksomhed i forhold til EU-arbejde.

Men forslaget går jo heller ikke ud på at afskaffe lobbyvirksomhed. Forslaget går ud på at skabe en øget offentlighed omkring lobbyvirksomhed i det hele taget. Det her er så på EU-plan, og alle må erkende, at på EU-plan er det mere nødvendigt at have en klar gennemsigthed omkring lobbyvirksomhed, end det er på nationalt plan, al den stund det er langt nemmere at etablere en folkelig kontrol med, hvad der eksempelvis foregår her i Folketinget, end med det, der foregår i EU-regi. Det siger sig selv

om ikke andet så bare af den grund, at der er utrolig lang vej fra den enkelte vælger til eksempelvis Bruxelles og til at kontrollere, hvad der foregår dér. Det er langt nemmere at overskue og have indsigt i, hvad der foregår i Folketinget, og det er derfor, vi mener, at det på EU-plan er meget mere nødvendigt at have gennemsigtighed omkring lobbyvirksomhed, end det er, når det drejer sig om Folketinget.

Derfor synes vi, det er forkert at afvise dette forslag, i hvert fald afvise det med den begrundelse, som jeg også hørte den radikale ordfører gøre, nemlig at vi ikke skal foreslå noget fra dansk side, som vi ikke selv har, for på EU-plan er forudsætningerne og grundlaget for dette forslag helt anderledes end et tilsvarende forslag på nationalt plan.

Da jeg kom i Folketinget for et par år siden, var jeg nok meget puritansk på dette område og tænkte, at lobbyister i sig selv var noget meget negativt. Men jeg har lært, og det skal jeg bare gentage for en ordens skyld, at lobbyister flere gange har taget regeringen i at lave fejlskøn og fejlregninger, og at vi derfor partierne imellem under udvalgsarbejdet har fået korrigeret nogle ting.

Så der er positive elementer i det, og derfor skal vi ikke afskaffe lobbyvirksomhed. Det kan vi selvsagt heller ikke. Det kan ikke lade sig gøre. Men vi skal støtte en åbenhed omkring det arbejde, der foregår. Derfor vil vi støtte B 20.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 21 har vi jo allerede været igennem en meget lang debat både om baggrunden for B 21, som jo var udenrigsministerens tale her i Folketinget den 18. maj i år om brugen af hemmelige protokoller siden 2. oktober forrige år, hvor der blev vedtaget en ny adfærdskodeks. Begrundelsen for, at B 24 blev afvist i sidste folketingsår, var jo netop, at denne nye adfærdskodeks virkede så godt.

Efterfølgende har det efter vores opfattelse vist sig, at de hemmelige protokoller stadig forekommer i et omfang, som vi ikke kan acceptere. Derfor er det klart, at Danmark skal stille forslag i EU om, at brugen af hemmelige protokoller i Ministerrådet helt afskaffes. Og det gælder for vores vedkommende altså også hemmelige protokoller, der relaterer sig til lovgivningsarbejdet i EU, men som har baggrund i internationale aftaler. F.eks. synes vi, at Helms-Burton er et godt eksempel på et område, hvor vi ikke skal acceptere anvendelsen af hemmelige protokoller.

Jeg har forstået, at der i hvert fald er ét parti her i Folketinget, som synes, det er tilstrækkeligt, at Europaudvalget i fortløbig form orienteres om hemmelige protokoller. Jeg vil godt understrege, at det bestemt ikke er nok for Dansk Folkeparti. Det afgørende er jo netop, at de, som skal efterleve de hemmelige protokoller, som så ikke skal være hemmelige, men altså de beslutninger, der træffes i Ministerrådet, at de gøres bekendt med også de fortolkningsbidrag, som Kommissionen eller et land kan have til den pågældende lovgivning, således at de, der skal efterleve beslutningerne, også kender det fulde grundlag for den beslutning, der er truffet.

Dette forslag ser ikke ud til at blive vedtaget, selv om man jo klart kan fornemme, at der må været et meget markant flertal i Folketinget for det, men vi kan så håbe, at de stadige forsøg på at overbevise regeringen om, at man skal gribe meget mere hårdhændet ind på det her område, får den effekt, at vi på et tidspunkt helt kommer af med de hemmelige protokoller.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 32 er det Dansk Folkepartis opfattelse, at vi trænger til helt at stoppe et øjeblik i EU-maskineriet, hvad angår komiteer og udvalg, og så vurdere, om de, der er, egentlig er nødvendige.

Derfor er forslaget nok egentlig ikke helt så dumt, som nogle har forsøgt at gøre det til, også netop ved at sige, at man slet ikke kan acceptere, at man ikke har mulighed for at oprette nye komiteer.

Det ville nok egentlig være ret fornuftigt fuldstændig at stoppe op og vurdere det system, man har fået skruet sammen, så uigennemsigtigt som det er, så udemokratisk som det fungerer. Vi må stoppe helt op og så vurdere behovet for alle disse komiteer, der sidder.

Derfor synes vi, at de punkter, som Enhedslisten remser op, egentlig er meget egnede til at – hvad skal man sige – provokere EU-systemet omkring dette område og måske også få andre i EU-systemet til at se, at anvendelsen af komiteer har nået et uhørt omfang, og at vi derfor bliver nødt til fuldstændig at tage skeen i den anden hånd, hvad angår komiteer og udvalg og det bureaukrati, som følger med disse.

Derfor støtter vi også beslutningsforslag nr. B 32.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til samtlige ordførere og også til ministeren for den vilje, der har været til at gå konkret ind i debatten om disse forslag.

Jeg er jo ikke i stand til at takke regeringen for reaktionen på indholdet i forslagene. Jeg synes nok, regeringens argumenter for ikke at støtte forslagene er tynde.

Andre har så i virkeligheden støttet forslagene. Ikke mindst har fru Eva Kjer Hansen jo erklæret sin store tilslutning til hovedparten af principperne i Enhedslistens forslag, og det bliver jo spændende at se, hvad Venstre vil sige, når vi skal til at skrive betænkning. Vi vil da sørge for, at Venstre kan få en afgørende indflydelse på, hvordan ordene skal formuleres, for det skal ikke være det, der skiller os. Vi er jo, kan jeg forstå på fru Eva Kjer Hansen, enige om mangt og meget i disse forslag.

Jeg vil gerne sige tak til SF og Fremskridtspartiet for en meget positiv modtagelse. Jeg kan forstå, at SF gerne havde set, at nogle af bemærkningerne var formuleret lidt anderledes, men i indholdet var SF jo langt hen enig. Og tak til Dansk Folkeparti, der i meget klar form tilkendegav støtte til alle tre forslag.

Så hvis man kigger ud over landskabet, har vi i virkeligheden en situation, hvor en meget stor del af Folketingets medlemmer er enige i mange af de principper, som ligger i Enhedslistens forslag. Derfor er det jo ærgerligt, hvis den politiske vilje hos f.eks. et parti som Venstre, når det så kommer til stykket, slipper op under udvalgsarbejdet. Vi vil i hvert fald fra Enhedslistens side gøre, hvad vi kan for at hjælpe Venstre med at udmønte deres intentioner. For her er nok hjælp behov. Det skulle jo nødig gå således, at man efter forløbet her kom til at sige, at fru Eva Kjer Hansen i dag forsøgte at give en gratis omgang; det ville jo være beklageligt og uheldigt, hvis det var det indtryk, der kom til at stå tilbage.

Jeg vil da heller ikke indlede med at have den mistanke. Jeg vil tværtimod tage alle bemærkningerne i den mest positive ånd og gå ind i udvalgsarbejdet med det mål at få dette udmøntet.

Et par enkelte bemærkninger til den konkrete kritik, der trods alt har været på enkelte punkter. Det har især været forslaget om lobbyismen, som har givet anledning til kritik. En del ordførere har sagt, at det var ikke noget, vi kunne tage fat om her i Folketinget; det var noget, man måtte overlade til Kommissionen. Jeg er meget enig i det, som er blevet sagt af hr. Kristian Thulesen Dahl, at selvfølgelig er det noget, som vi må tage fat om, og selvfølgelig er det noget, som udgør et ganske særligt problem nede i EU.

Om de hemmelige protokoller vil jeg blot sige, at der er jo et massivt flertal i Folketinget, som har udtrykt sin vilje til at fortsætte afskaffelsen af de hemmelige protokoller. Det ville være helt urimeligt, hvis det ikke kunne udmøntes i en folketingsbeslutning.

Hvad angår spørgsmålet om den beretning, som er vedtaget i Folketingets Europaudvalg om, at vi får tilsendt disse hemmelige protokoller til udvalget, er det både en utilstrækkelig og meget betænkelig ordning.

Så længe vi har disse hemmelige protokoller liggende i ministerierne, i Europaudvalget og i andre landes regeringer, er risikoen i det hele taget meget nærliggende for, at nogle virksomheder får oplyst, hvad der står i disse hemmelige protokoller, mens andre ikke får det, at nogle borgere får information om, hvad der står i de hemmelige protokoller, mens andre ikke får det, og at der altså simpelt hen sker en forskelsbehandling på den måde.

Jeg ved ikke, hvem der tør gå herop og påstå, at man kan have et system, der sikrer, at f.eks. Skibsværftsforeningen ikke får at vide, hvad der står i de hemmelige protokoller, der vedrører skibsværftsstøtte, når realiteten er, at hundredvis af mennesker kender indholdet af disse hemmelige protokoller. Jeg tror ikke, at nogen seriøst vil turde gå op og sige, at en sådan tæthedsgrad kan eksistere.

Derfor er de hemmelige protokoller altså også med til at skabe en forskelsbehandling blandt borgerne, en forskelsbehandling, som selvfølgelig – sådan er verden jo især i et kapitalistisk samfund indrettet – altid vil være til gunst for de stærkeste, de rigeste, de store koncerner.

Min påstand er, at de store koncerner i Europa naturligvis kender indholdet af de hemmelige protokoller. Jeg vil endda sige, at de skriver selv de hemmelige protokoller, og det gør altså, at dybden i det her vel næppe helt er kommet frem i debatten endnu. De hemmelige protokoller er et redskab for lobbyismen, de hemmelige protokoller er et instrument, hvor mægtige interesser, mægtige lobbyister kan lave en hemmelig tillægslovgivning, som de har kendskab til, mens andre og mindre stærke borgere er udelukket fra at blive inddraget i disse, jeg vil nærmest sige sammensværgelser. Derfor er de hemmelige protokoller så dybt udemokratisk et element.

Om det sidste forslag vil jeg blot sige, at jeg synes, det blev nævnt så ganske korrekt af hr. Kristian Thulesen Dahl og fru Annette Just, at vi

her har et område, der simpelt hen i alt for høj grad er svulmet op til det helt urimelige. Det, forslaget handler om, er det ganske elementære at tage fat i og få skåret ned på bureaukratiet. Det er næsten utroligt, hvis der er nogen, der kan være uenig i det. Vi kan diskutere de enkelte formuleringer i udvalget, men det er næsten utroligt, hvis der er nogen, der kunne være uenig i det.

Enhedslisten vil gå ind i forslagene og prøve at få udmøntet den principielle velvilje fra mange sider, som det næsten har været helt formidabelt at høre på under denne debat, i konkrete resultater.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod brug af artikel 235.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 10/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Efter regeringens opfattelse er der principielt ikke problemer i forholdet mellem artikel 235 og grundloven, så længe betingelserne for anvendelse af artikel 235 er overholdt. Jeg skal her henvisne til Justitsministeriets notater af 1972 og 1992. At disse betingelser er overholdt, har vi sikret, og det vil vi fortsætte med.

Vi vil naturligvis ikke modsætte os anvendelsen af artikel 235 i de tilfælde, hvor betingelserne er opfyldt, og hvor vi i øvrigt kan støtte forslaget. Det giver derfor ikke megen mening at lægge sig fast på en urokelig negativ holdning til anvendelsen af artikel 235.

Hvad angår det i bemærkningerne nævnte forslag om ØMU'en, skal jeg henvisne til, at det er blevet behandlet i Folketingets Europaudvalg.

Regeringen kan, som det fremgår, ikke støtte beslutningsforslaget.

Ove Fich (S):

Der trives en meget udbredt myte om artikel 235, nemlig at den kan bruges til hvad som helst, og derfor har den vel også fået, havde jeg nær sagt, kælenavnet gummiparagraffen.

Det er ikke vores opfattelse, at den kan bruges til hvad som helst, snarere tværtimod. Der er to meget afgørende betingelser, som jeg også mener har været fulgt i al den tid, Danmark har været medlem af EU, nemlig for det første, at det, man ønsker at foretage sig, skal være inden for EU's kompetenceområde, hvilket jo er fastlagt i indledningen til Traktaten, og for det andet, at der ikke må eksistere nogen anden artikel i Maastricht-Traktaten, som kan bruges til formålet.

Det synes jeg er to meget vigtige indskrænkninger, for det betyder, at man ikke kan bruge den til hvad som helst. Vi ser også lige præcis, at der i disse år sker et stadig mindre brug af artikel 235 af den simple grund, at Maastricht-Traktaten er langt mere specifik, end den gamle Romtraktat var, og det synes vi er glædeligt.

Men selv om Maastricht-Traktaten er mere specifik, er der stadig væk enkelte områder, man ikke forudså der skulle ske ting på, da man lavede Maastricht-Traktaten. Jeg har forstået, at Østhjælpen, hjælpen til de central- og østeuropæiske lande, netop sker under henvisning til artikel 235, og det er et godt eksempel på, at man netop her har et hul i den gamle traktat, og at man kan udfylde dette hul ved at bruge artikel 235; ellers ville denne hjælp være umulig-gjort, og det ville vi naturligvis beklage dybt.

Med den holdning, som Enhedslisten som bekendt har til de central- og østeuropæiske lande, og som vi ofte har diskuteret her i salen, kan det ikke undre, at Enhedslisten mener, at det selvfølgelig havde været udmærket, at man ikke havde kunnet hjælpe disse lande.

Med disse kommentarer vil jeg gerne afvise forslaget.